AUT, XLVI, 2008, p. 171-186

NOTE DE TOPONIMIE PE MARGINEA *DICȚIONARULUI TOPONIMIC AL ROMÂNIEI. OLTENIA (DTRO)*, VOL. VI (S-Ț), VOL. VII (U-Z)

de

Vasile FRĂȚILĂ

Publicarea ultimelor două volume din *Dicţionarul toponimic al României. Oltenia* (DTRO), lucrare de importanță națională, realizată sub conducerea regretatului prof. univ. dr. Gheorghe Bolocan, de colective largi de cercetători şi de cadre didactice de la Institutul de Lingvistică din Bucureşti şi de la Universitatea din Craiova, apărută la Editura Universitaria din Craiova (vol. VI (S-Ț), 2006, 283 p., vol. VII (U-Z), 2007, 329 p.)[1], ne-a prilejuit propunerea unor etimologii diferite de cele avansate de autorii DTRO[2].

---

[1] Redactorii responsabili ai vol. VI: cercet. şt. pr. dr. Ecaterina Mihăilă, prof. univ. dr. Teodor Oancă. Redactori: dr. Ecaterina Mihăilă, dr. Adrian Rezeanu, dr. Maria Dobre, prof. univ. dr. Teodor Oancă, conf. univ. dr. Emilian Bureţea, Galina Simionescu (filolog principal), lect. univ. dr. Adela Stancu. Revizie şi etimologii: dr. Ecaterina Mihăilă: *Scafeşeşti – Scurtulani*; dr. Adrian Rezeanu: *Sabaru – Sburleşti*, *Seaca – Sub* (matcă), *Sub Dos – Sub Viile Costenilor*; dr. Maria Dobre: *Staicu – Şuvişeni*, *Sabalia – Şuvoiu*. Redactare şi etimologii: dr. Ecaterina Mihăilă: *Tabaci – Tăuzu*; *Teja – Tezacu*, *Ţancu – Ţutuveie*; dr. Adrian Rezeanu: *Tâlfa Mare – Tâtvani*, *Tia lu Rădulescu – Titula*, *Toaca de Arie – Totuşca Mare*; dr. Maria Dobre: *Traian – Ţuţuru*. Consultant etimologii slave: dr. Virgil Nistorescu (cercet. şt. pr. II). Revizie finală: dr. Ecaterina Mihăilă (*S, Ş*), prof. univ. dr. Teodor Oancă (*T, Ţ*). Au efectuat anchete de teren şi au extras materiale din arhive şi biblioteci: Gheorghe Bolocan, Ecaterina Mihăilă, Christian Ionescu, Domnița Tomescu, Maria Dobre, Adrian Rezeanu, Ion Penişoară, Teodor Oancă, Filofteia Modoran, Ion Toma, Emilian N. Bureţea, Radu Sp. Popescu, Ion Moise, Viorica Florea, Anca Fanea, Rodica Sufleţel, Ruth Kisch, Heinrich Mantsch.

Redactori responsabili ai vol. VII: cercet. şt. pr. I dr. Ecaterina Mihăilă, prof. univ. dr. Teodor Oancă. Redactori: dr. Ecaterina Mihăilă, dr. Adrian Rezeanu, dr. Maria Dobre, Ion Circea, prof. univ. dr. Domnița Tomescu, prof. univ. dr. Teodor Oancă, conf. univ. dr. Ada Iliescu, lect. univ. dr. Adela Stancu. Transliterare şi revizie etimologii: dr. Ecaterina Mihăilă: *Ulița* (matcă), *Valea Adâncă – Valea Zorleştilor*; dr. Adrian Rezeanu: *U*, *Vladia – Vuvuru*, *Z*; dr. Maria Dobre: *Vaca – Valea* (matcă), *Valica – Vizurei*. Consultant etimologii slave: dr. Virgil Nistorescu (cercet. şt. pr. II). Revizie finală: Ecaterina Mihăilă (*U – V*), Teodor Oancă (*Z*). Au efectuat anchete de teren şi au extras

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

SAGAVĂȚ, numele unui sat, aparţinând probabil de comuna Gogoşu, jud. Mehedinți, atestat deja pe la 1392, dar cu mențiuni documentare şi în următoarele două secole, între anii 1400 – 1418 şi 1594 (DTRO VI 7), este considerat de autorii DTRO de origine antroponimică, derivat de la np. *Sagov* + suf. *-eț*.

Toponimul nostru trebuie să fie identic cu cel discutat de Emil Petrovici (*Toponime sud-slave occidentale în Oltenia*), RS, XII, 1965, p. 11-19, reluat în Petrovici, SDT, p. 255-263), care, după cunoştința lingvistului clujean, apare mai întâi într-un document nedatat al lui Mircea cel Bătrân, probabil la 1399, sub forma *Sagĕvecŭ*. În documentele ulterioare, arată Petrovici, toponimul e scris *Sagavŭcĭ* (1408-1418), *Sagavec* (1424), *Sagavĭc* (1439), *Sagavŭc* (1464).

În ceea ce priveşte etimologia lui *Sagĕvecŭ*, aceasta e identică cu cea a toponimelor *Sađavac* de pe teritoriul Iugoslaviei, şi anume: un derivat de la subst. *sađa* „funingine", din care, cu ajutorul suf. *-av-* a rezultat adjectivul *sađav*, f. *sađava*, în toponimie având sensul de „negru (ca funinginea)". Numele satului dispărut, presupune E. Petrovici, ar fi luat naştere prin transfer de la cel al unui curs de apă, care, la început, se va fi numit **Sađavŭ potokŭ* „pârâu(l) negru", de la care, apoi, prin substantivizarea adjectivului cu suf. *-ĭcĭ*, s-a ajuns la **Sađavĭcĭ*.

Toponimul notat *Sagĕvecŭ* este sud-slav occidental. Notarea *e* (şi nu *a*) în locul lui *ĭ* intens se datorează diacului care a scris actul de la 1399, diac care stăpânea foarte bine medio-bulgara şi care, prin urmare, era „obişnuit cu forma medio-bulgară *-ecŭ* (*-ecĭ*) a sufixului *-ĭcĭ*" (p. 260), pe care l-a adăugat în mod automat şi toponimului oltenesc, cum au procedat, de altfel, „toți diecii care au scris documentele din anii următori, unde găsim *-ŭcĭ*, *-ĭc*, *-ŭc* pentru *-ĭcĭ*. Prin urmare, afirmă Petrovici, în Oltenia a existat în secolele al XIV-lea şi al XV-lea (chiar şi al XVI-lea – n. n. V. F.) un toponim – dispărut mai târziu – care prezenta tratamentul sud-slav occidental al grupului slav comun **dj*. Aspectul fonetic al acestuia va fi fost *Saǵavəc*, *Sad'avəc* (p. 260).

---

materiale din arhive şi biblioteci: Gheorghe Bolocan, Ecaterina Mihăilă, Christian Ionescu, Domnița Tomescu, Maria Dobre, Adrian Rezeanu, Ion Penişoară, Teodor Oancă, Ada Iliescu, Filofteia Modoran, Ion Toma, Emilian N. Burețea, Radu Sp. Popescu, Ion Moise, Viorica Florea, Anca Fanea, Rodica Sufleţel, Ruth Kisch, Heinrich Mantsch.

[2] Pentru primele patru volume, vezi Vasile Frățilă, *Contribuții de etimologie toponimică. (Pe marginea Dicționarului toponimic al României. Oltenia)*, în SCO, 8, 2003, p. 195-228, iar pentru vol. V *O – R*, idem, *Note de etimologie toponimică. Pe marginea Dicționarului toponimic al României. Oltenia*, AUT, XLII – XLIII, 2004-2005, p. 185-198.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

SĂŞCIOÁRA, numele unui pârâu care străbate hotarul s. Săscioara, c. Zătreni, s. Pleşoiu c. Livezi, jud. Vâlcea, acelaşi cu *Săscioara*, *Săşioara*, denumind numele unui deal, apoi al satului şi al comunei, este considerat de autorii DTRO VI 26 ca provenind de la top. *Seaca* + suf. *-oara*, cu „modificări fonetice": Şăscioara > Şăscioară > Săşcioara. Dar *Seaca* + *-oara* ar fi dat cel mult **Săcoara*. Derivarea s-a făcut cu ajutorul suf. dimin. *-ior*, fem. *-ioara*: deci *S(e)aca* > *Săcioara*, apoi prin apropiere de *Şăs* > *Şăscioara* > *Săscioara*.

SĂRBĂTOÁREA 1. Sat, comuna Bucovăţ, jud. Dolj, atestat la 1594 *(piscul) Sărbătoarei*. 2. Vale. 3. Comună, după autorii DTRO VI 24 provine din np. *Sărbătoare*.

După M. Homorodean (*Toponime latineşti din sudul Olteniei*, CL, XXXIV, 1984, nr. 147-152), oiconimul de mai sus, alături de *Vădastra*, numele unui sat din jud. Olt, situat la 14 km nord-vest de Celei (în Antichitate Sucidava), ar fi de origine latină. *Vădastra* < *vada*, formă de pl. neutru în *-a* a lat. *vadum* (faţă de pl. rom. *vaduri*) + suf. *-astra* < lat. *-aster*, *-astĕra*. În ceea ce priveşte oiconimul *Sărbătoarea*, lingvistul clujean arată că în hotarul satului cu acest nume exista un turn roman de observaţie şi semnalizare şi care ar fi avut un rol important în sistemul defensiv al valului numit mai târziu *Brazda lui Novac*. La originea numelui satului oltean stă, crede M. Homorodean, forma de Ac. a subst. masc. lat. *servator, -is* derivat din verbul *servo, -are* „a observa, a păndi", cu suf. *-tor*, sensul primordial al substantivului latinesc, şi, implicit al toponimului **Servatore*, trebuind să fi fost cel de „păzitor, paznic, observator". Din punct de vedere fonetic, evoluţia de la latină la română este normală, de semnalat este însă schimbarea de gen (lat. **Servatore* s. m. a devenit în rom. *Sărbătoare(a)* s. f.), dar astfel de treceri de la un gen la altul au fost obişnuite în epoca de trecere a latinei populare spre limbile romanice. În încheierea discuţiilor despre toponimul oltenesc *Sărbătoarea*, M. Homorodean subliniază: „deşi termenul comun *sărbătoare* există în limba română, *toponimul în cauză trebuie considerat ca fiind de origine latină şi nu românească, întrucât, pe de o parte, sensul pe care el se bazează (cel de «păzitor, paznic, observator») cuvântul românesc nu l-a păstrat, iar, pe de altă parte, pentru că prin acest sens numele discutat se leagă de o realitate proprie Antichităţii: existenţa în partea locului a unui turn de observaţie şi semnalizare de construcţie romană (turn numit în lat.* **servator** *la acuz.* **servatorem***)* (sublin. aut.)" (p. 151).

SCĂDÍŢA, pârâu din hotarul s. c. Berleşti, jud. Gorj (DTRO VI 33), pare mai degrabă o notare greşită pentru *Scrădiţa*, decât o formă cu „modificări fonetice" din *Scrada* + *-iţa* (DTRO VI 48). Probabil, hidronimul nostru este acelaşi cu cel notat *SCRADA*[2], pârâu ce trece prin satul Scrada, comuna Berleşti – Gj, atestat deja la 1576 şi care se explică,

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

mai degrabă, din *scradă* „numele a două plante care cresc la munte, prin păduri şi prin locuri umbroase, şi, care, pentru că se menţin verzi şi în timpul iernii servesc drept hrană animalelor (*Cares pilosa* şi *Festuca drymeia*) (DLR), decât din np. *Scradă* (poreclă), cum dă DTRO VI 48.

SCORÍŞU, loc. s. Soceni, c. Fărcaş – Dj (DTRO VI 47), este explicat din *scoruş* „arbore mic” + suf. *-iş*, prin contragere (sic!), poate cel mult printr-o analiză greşită, spunem noi, *-uş* fiind considerat sufix, ataşat la o temă **scor* şi, numai după aceea fiind posibil un schimb de sufix *-uş*/*-iş*. *Scoruş*, în română, provine din *scoruşă* „fructul scoruşului”, iar *scoruşă* < bg. *oskoruša* (DLR).

SECĂTÚRĂ, **SECĂTÚRI**, o mulţime de locuri care denumesc poieni, fâneţe sau terenuri arabile (DTRO VI 51-52), sunt explicate ca provenind de la apelativul *secătură* „loc uscat”, trimiterea făcându-se la DLR, or DLR, s.v. *secătură*, dă următoarele sensuri: „1. (Popular) Loc uscat al unei ape (unde se poate prinde peşte). 2. (Învechit şi regional) Loc într-o pădure, defrişat şi folosit ca păşune sau ca ogor; (popular) curătură, (învechit şi regional) seci (1), (regional) laz, runc[1]. V. *tăietură*[3]”.

Prin urmare, cele mai multe, dacă nu toate toponimele de mai sus, indică locuri care cândva au fost împădurite şi apoi defrişate.

SECŞOÁRA (*Săcşoára*), numele unei vâlcele din satul Tatomireşti, comuna Logreşti – Gj este explicat din din top. *Seaca* + suf. dim. *-oara*, or *Seaca* + *-oara* ar fi dat **Secoara*. Toponimul nostru trebuie să fi fost derivat cu suf. *-uşor*, f. *-uşoară*, cu sincopa lui *-u*: cf. *căpşor* (< *cap* + *-uşor*), *lăcşor* (< *lac* + *-uşor*), *săcşor* (< *sac* + *-uşor*), respectiv *cep(u)şoară* (< *ceapă*), *nucşoară* (< *nucă*), *apşoară* (< *apă*), *iepşoară* (< *iapă*), *săpşoară* (< *sapă*) (Pascu, *Sufixele* 166-167).

De notat este că şi *TÂMPŞOARA* (DTRO VI 21) este explicat din *Tâmpa* + *-oara*, normal: *Tâmpa* + *-(u)şoara*.

SLĂPNÍŢA, numele unui pârâu din s. Valea Anilor c. Corlăţel – Mh., atestat la 1533 (DTRO VI 65), este explicat din scr. *slap* „cascadă” + suf. *-iţa*, dar *slap* + *-iţa* ar fi dat cel mult **Slăpíţa* şi nu *Slăpniţa*.

Toponimul mehedinţean, în cazul că accentul a fost notat corect, presupune derivarea de la un sl. **SLAPNA* < **slapĭna* (cf. sloven. *Slopňa* – Šmilauer, *Vodopis* 457, top. ceh. *Slopné* – Bezlaj II 196, slov. *Slopno*, slov. *Slopná* – Šmilauer, *Příručka* 163) cu suf. *-iţa*. Dacă însă accentul cade pe rădăcină, deci *Slápniţa*, atunci derivarea s-a făcut în slavă şi toponimul nostru este de origine slavă veche sau de origine sârbească: *Slapnica* < *slap* (< sl. com. **solpъ*) „cascadă” cu sufixul lărgit *-ĭn-ica*: cf. sloven. *Slapnica*, ceh. *Slapnice* (vezi Šmilauer, *Příručka* 167; Udolph, *Studien* 444-449; Duridanov, *Vardar* 278) etc.

SPĂIOÁNE, 1. Deal s. Schitu Topolniţei c. Izvoru Bârzii – Mh. 2. Parte de sat în aceeaşi localitate (DTRO VI 87), este explicat din np.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

Spătaru + *Ion* (sic!). Desigur, toponimul mehedințean este derivat cu suf. -*oń*, fem. -*oańe* (eventual cu depalatalizarea lui -*ń*- de la *spăiie* = *spahie* „boier, moşier". DLR s.v. *spahie*[3] îl glosează „om bogat; (mare) proprietar de pământ; (regional) spăiluc". După ce arată că termenul circulă prin Banat şi prin Transilvania, din greşeală, DLR indică drept etimon al cuvântului ucr. (adică ucraineanul) *spahija* în loc scr. (adică de sârbocroatul) *spahija*. Termenul bănățean este înregistrat şi de Gămulescu, *Elemente* 188 cu sensul „boier; moşier", iar, după ALR s.n. III h. 887, acelaşi lingvist bucureştean notează şi derivatul *spăioańe* „soția boierului". Pornind de la toponimul mehedințean, putem afirma că aria de răspândire a lui *spăiie* şi a lui *spăioańe* a cuprins cândva şi vestul Olteniei.

STĂRPÁRU, numele unui deal din s. Runcurel, c. Mătăsari – Gj. (DTRO VI 91), este explicat din *sterpar*, iar acesta derivat din *sterp* „lipsit de vegetație" (informație din anchetă), făcându-se trimiterea la *stărpiniş* „loc sterp" (DELR). Toponimul nostru poate proveni şi de la *stărpar* „păzitor de sterpe", „cioban care păzeşte oile sterpe, miorii şi berbecii" (DLR), desigur prin intermediul unui nume de persoană (poreclă). De remarcat este trecerea lui *e* la *ă* după grupul consonantic *st*, fenomen comun cu cel specific graiurilor bănățene.

STĂRPĂRÍI, desemnând 1. Păşune pe deal s. Strâmtu, c. Slivileşti – Gj. 2. Vale s. Ploştina or. Motru; s.c. Samarineşti – Gj. (DTRO VI 91), este explicat de la *stărpărie* „loc sterp, unde nu creşte nimic" (DELR). Datorită faptului că toponimul nostru are formă de plural, ni se pare mai potrivită explicația de la *stărpărie* = *sterpărie*, însă cu sensul „loc îngrădit la stână pentru oile sterpe".

STĂUÍNU, denumind o vâlcea din s. Mofleşti, Tălpaş, s.c. Fărcaş – Dj (DTRO VI 91), este explicat din *stăuină* „vizuină" (după MDA). Ni se pare puțin ciudat ca numele unei vâlcele care se întinde pe teritoriul a trei sate să provină de la *stăuină* cu sensul dat de DTRO. *Stăuină* este un cuvânt polisemantic şi sensurile lui fundamentale au fost „loc pe care au fost aşezate stâna şi strunga", „loc cu iarbă bună, plăcută oilor" < lat. **stabulina* „locul pe care s-a ridicat un staul" < lat. *stabulum* + -*ina* (vezi C. Lacea, DR II 265). Aria toponimului *Stăuină* se întinde din sudul Transilvaniei (două locuri: *Stăuină* şi *Stăuini* au fost înregistrate de Eugen Tănase din Poiana Sibiului, AUT V 20; de pe valea Secaşului Târnavei l-a înregistrat V. Frățilă, AUT X 164-165; de pe valea Târnavelor tot V. Frățilă, AUT XXXIV–XXXV 208) până în Munții Apuseni (G. Giuglea, V. Țâra, AUT IV) şi până la Tg. Mureş (Frățilă, SDT 153) şi pe valea Hăşdății (jud. Cluj) în sudul Carpaților Meridionali, putând fi dus de aşa-numiții ungureni. Forma *Stăuin* a fost înregistrată de V. Frățilă, SDT 153 de pe Târnava Mică.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

Înrudit cu toponimele de mai sus este şi *STĂURÍNA*, numele unui loc din s. Dâmbova, c. Drăguţeşti – Gj. (DTRO VI 91), explicat corect din *stăurină* „locul unde stau vitele” (informaţie din anchetă), un derivat din *staur* + suf. *-ină*, cf. şi *stăurie* „ţarc sau staul pentru vite” (< *staur* + *-ie*) şi *stăuroi* „adăpost pentru animale mici” (< *staur* + *-oi*).

STUDINOVĂŢ, numele unei poieni din s.c. Breznița-Ocol – Mh. (DTRO VI 127), este explicat din top. *Studina* + suf. *-ovăţ*. Toponimul nu poate fi format pe teren românesc, ci el trebuie să fie direct slav < **Studinovĭcĭ*, mai ales că de la Breznița-Ocol nu este înregistrat niciun toponim *Studina*. Marius Arbănaşi (*Toponime de origine slavă în subcarpaţii şi podişul Mehedinţiului*, SCO, 8, 164) îl consideră tot o formaţie slavă de sud: *Studinŭ* „rece” + suf. sl. *-ov-* + *-ec* (< sl. *-ĭcĭ*). Totodată, Arbănaşi, care a făcut anchete direct pe teren, arată că toponimul nostru poartă accentul pe *i*: *Studínovăţ*.

STRENIÁCU, din compusele *STRENIACU AL MARE* şi *STRENIACU AL MIC*, denumind craci de munţi din hotarul s. Gura Văii, aparţinând de mun. Drobeta-Turnu Severin – Mh. (DTRO VI 123), sunt explicate din top. *Streniacu* + determin. adj., fără să fie date lămuriri cu privire la top. **Streniacu* de la care pornesc compusele de mai sus. Acesta trebuie să fie de origine sârbească: cf. *STREDNJAK* < srb. dial. *strednjak* „de mijloc; mijlociu; central”, cf. şi top. *STREDNJAK*, numele unei păduri de la Svinița, înregistrat de Tomici, *Onomastica* 466. Pentru asimilarea totală a lui *d* în grupul consonantic *dn*, cf. *vrenic* pentru *vrednic* şi *claie*, băn. *clańe* < srb. *kladnja*, unde *ń* a rezultat din *dń* (Puşcariu, *Limba română* II 127); cf. şi *nivrennic* (< *nevrednic*) în Laurenţia Dascălu-Jinga, Maria Teodorescu, Anca Ulivi, *Antologie fonetică a limbii române* (coordonator Andrei Avram), Bucureşti, 1988, p. 451. Având în vedere cele de mai sus, credem că *STRINEÁCU*, deal s. Negruşa c. Cireşu – Mh. şi compusul *STRINEACU MIC* (*Steniacu Mic*), deal s. Jidoştiţa c. Breznița-Ocol – Mh. au aceeaşi origine sârbească, de data aceasta având loc şi închiderea lui *e* neaccentuat la *i*. S-ar putea ca evoluţia *e* neaccentuat > *i* să se fi petrecut pe terenul limbii sârbe, cf. *SRINJAK*, numele unei pajişti de la Lupac, explicat de Tomici, *Omomastica* 464 din srb. dialectal *srinjak* < *srednjak*.

STRÉNIA, loc c. Balta – Mh. (DTRO VI 123), este explicat din np. *Strenia* (fără să se spună sursa), iar *SRENICU*, deal s.c. Balta din top. *Strenia*.

Toponimul *STRÉNIA* provine din adj. sârbesc substantivizat *srednji*, f. *srednja* „mijlociu, de mijloc, din mijloc” cu epenteza lui *t* în grupul consonantic *sr* (cf. mai sus *STRENIACU* sau dacosl. *Srĕmcĭ* > rom. *Stremţ* „oameni veniţi din *Srĕmŭ* = Sirmium), *samurastră* < *samuraslă*, rom. *strămurare* (< lat. *stimularia*), *ţăstru*, *şestru* pentru *ţest*, *şest* etc.), iar

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

STRENICU de la *STRENIA* + suf. *-ik* sau din srb. *strednik* (< *studnji* + *-ik*). Evoluția *dn* > *n* a putut avea loc chiar în sârbă (vezi supra top. *Srinjak* < srb. *srinjak* < *strednjak*).

STUÚ, numele mai multor locuri din județele Dolj şi Mehedinți, denumind păşuni sau locuri cu stuf de baltă (DTRO VI 130), sunt explicate din *stuf*, articulat şi cu sincopa consoanei *f* (sic!), or acestea îşi au originea în varianta populară *stuh* sau chiar *stu* (articulat *stuu*) înregistrată de ALR s.u. III h. 630 din punctul 520, cu căderea lui *h* final (dar şi inițial sau medial, cf. *u̯otar*, *irean*, *par* < *pahar*, *vâr* < *vârh* „vârf" etc.), specifică unor graiuri olteneşti şi bănățene.

SUHAIA, vale, s. Bistrița şi Hinova c. Hinova – Mh. (DTRO VI 139), care intră în toponimele compuse *SUHAIA MARE* şi *SUHAIA MICĂ* din hotarul Hinovei, provine de la apel. srb. *Suhaja* „Rinnsal, Bach (im Karst), dessen Wasser im Kalkgestein versichert", „pârâiaş (în carst), a cărui apă este asigurată în roca de calcar" (Schütz, *Terminologie* 70).

SÚIA, deal s. Rătez c. Godineşti – Gj. (DTRO VI 140), este explicat din verbul *sui* + suf. (top.) *-a*, cf. însă sl. *Sujica*, numele unui afluent al Vardarului, pe care Duridanov (*Vardar* 273) îl explică dintr-un apelativ sud-slav dispărut **suja*, *sujь* „Loch, Graben" (gaură, groapă), pe care îl compară cu hidronimul sloven *Suja* (înregistrat de Bezlaj II 234, rămas la acesta fără explicații), scr. dial. *suj*, gen. *suja* „Furche, Rinne" (brazdă, cută), „jgheab, uluc", „canal", „dungă", *sujati*, *sujan* „Erde aufscharren" (= a scurma, a scormoni pământul), bg. *suek*, *suica* „Zieselmaus, die im Gruben, Löcheren lebt" (= cățelul pământului care trăieşte în vizuini).

SÚŞNIȚA, locuință izolată – Mh., atestată la 1872 (DTROVI 145), este explicată din np. *Suşnița*, care e comparat cu *Suşnea* şi cu polonezul *Susznik*, făcându-se trimitere la Iordan, DNFR. Toponimul nu este mai îndeaproape localizat şi nici alte amănunte despre el nu se dau. După toate probabilitățile, el este un toponim slav, mai exact, un derivat cu sufixul lărgit *-ĭn-ica* < de la *such* „uscat", cf. numele a două pârâuri *Sušnica* (Bezlaj II 234). Cf. şi srb. *sušna* < *suh* (< sl. com. *suchŭ*) + suf. *-ĭna* (Skok III 357 s.v. *suh*), de la care, cu suf. *-ica*, cu rol de substantivare, se putea ajunge la forma numelui din Mehedinți.

TÂMNA, poiană, vale, sat (DTRO VI 210), este explicat din *tâmnă* „loc ridicat" (informație din anchetă). Tâmna este şi localitatea de naştere a lui Gheorghe Bolocan, sub redacția căruia s-a realizat şi DTRO. *Tâmna* intră, de asemenea, în toponimele compuse *TÂMNA BOIEREASCĂ* loc. or. Novaci – Gj, *TÂMNA-CREMENEA*, moşie c. Tâmna – Mh, *TÂMNA DE JOS*, parte de sat s.c. Tâmna (DTRO VI 211).

Toponimul simplu mehedințean, dar şi cel gorjean – *Tâmna* – este de origine sud-slavă răsăriteană şi provine din adj. *тътьнъ*, f. *тътьна*

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

„întunecat, -ă” (< *тъма* „întuneric” + suf. adj. *-ĭnŭ*, *-ĭna*) prin substantivizare. Cf. şi toponimele bulgăreşti: *Tămni dol*, gorist dol, înregistrat de Dimitrina Mihailova (*Mestnite imena v Mihajlovgradsko*, Sofia, 1984, p. 181), *Tămnata ulica*, dălbok dol, şi *Tămnata usojna*, *Tevnata usojna*, înregistrate de Iordan Zaimov, *Mestnite imena v Panagjursko*, Sofia, 1977, p. 174.

În *Introducere* la DTRO I, p. 51, discutând toponimele care intră în alcătuirea modelului în *-na*, Gheorghe Bolocan arată că *Tâmna* (apă şi sat în Mehediți) are probabil la bază apelativul *tâmna* „vale întunecoasă”, „pădure întunecoasă”. Toponimul – continuă Gh. Bolocan – provine din bulg. *tămna dolina* sau *tămna gora* într-o exprimare eliptică (vezi idem, *Modele derivative în toponimie*, LR, XXIV, 1975, nr. 3, p. 187-196, mai exact p. 195). Cu sensul de mai sus, *tâmnă* este introdus şi în DLR, tomul XI, partea a 2-a, litera T, t – tocăliță, p. 318).

TÂRNICIOÁRA, numele unui deal în s. Cloşani, c. Padeş – Gj şi al unei văi în s. Motru Sec, c. Padeş – Gj (DTRO VI 217), este explicat din v. sl. *trŭnŭ* „mărăcine” + suf. *-oara*, iar *TÂRNICIÓR*, numele unui munte din hotarul s.c. Costeşti – Vl., este explicat din v. sl. *trŭnŭ* „mărăcine” + suf. *-or*, în sfârşit, *TÂRNIȚA*, sat or. Baia de Aramă – Mh., numele unui pârâu în hotarul oraşului Baia de Aramă, este explicat din v. sl. *trŭnŭ* + suf. *-iţa*.

De menționat este că unui apel. slav *trŭnŭ* nu i se poate adăuga un suf. rom. *-or* sau *-oara*, care să dea *Târnicioara* şi *Târnicior*. Chiar dacă s-ar fi pornit de la apel. rom. *târn* (< sl. *trŭnŭ* „mărăcine”) nu se putea ajunge, prin adăugarea sufixelor *-or* sau *-oara*, decât la **târnor*, respectiv **târnoara*. Apoi *TÂRNIȚA*, cu accentul pe rădăcină, nu e format de la v. sl. *trŭnŭ* + suf. rom. *-iţa*. *TÂRNIȚA* este un derivat slav format din *trŭnŭ* „mărăcine” + suf. *-ica*, cu rol de substantivizare. Cf. *Trnička reka*, pârâu în bazinul Vardarului, care curge prin satul *Trnica*, explicat de Duridanov (*Vardar* 127) din toponimul *Trnica* < sl. **trŭnŭ* „Dorn” + *-ica*. Prin urmare, în cazul *Târniţei* din hotarul or. Baia de Aramă mai întâi a fost numit pârâul şi apoi satul. În ceea ce priveşte toponimele *Târnicioara* şi *Târnicior*, într-adevăr acestea sunt formații româneşti derivate cu sufixul *-ior*, *-ioara* de la un toponim slav **TÂRNIȚA* (< *trŭnŭ* +suf. *-ica*).

TRESTÉNICU, numele unui sat în apropierea c. Brezniţa-Motru – Mh., acelaşi cu *TRESTÉNICELE* menționat la 1620 (DTRO VI 252), este explicat din np. *Trestenic*, cf. *trestie* „om înalt şi slab” (MDA) sau din np. *Trestenic* < it. *tristino* „originar din Triest” (DNFR). Ca toponim, *Trestenic* se întâlneşte şi în alte zone (vezi Iordan, *Top. rom.* 103), care îl compară cu o serie de toponime slovene, croate şi sârbeşti *Trstenik* derivate de la sl. *trŭstŭ* „trestie” (vezi şi Arbănaşi, SCO, 8, 168).

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

TOPÓLNIȚA, numele celui mai important râu din Podişul carstic mehedinţean, afluent al Dunării, al unui fost sat şi al unui schit din c. Izvoru Bărzii (DTRO VI 250), este explicat dintr-un apelativ *topolniță* „apă vijelioasă”, după o informaţie din anchetă, or toponimul (hidronimul) nostru este de origine slavă, un derivat de la *topolĭ* „plop” + suf. adj. *-ĭn-* + suf. *-ica*, cu rol de substantivizare (vezi şi Arbănaşi, SCO, 8, 166; Petrovici, SDT 262).

TISMÁNA, numele cunoscutei localităţi gorjene, al mănăstirii şi al apei care străbate aşezarea, apoi, al satului omonim din comuna Devesel – Mehedinţi şi din compusele *TISMAN DE JOS*, *TISMANA-ROMÂNI* şi *TISMANA-UNGURENI* (DTRO 236-243), este explicat din *tisă* + *-man(a)*, făcându-se trimiterea la N. A. Constantinescu, DOR 393 (greşeală de tipar – în loc de 389). Trimiterea trebuie făcută la np. *Tisman(a)*, nu la apelativul din care ar proveni. Datorită faptului că în documentele redactate în slavonă, toponimul este notat: *Tisměna*, rostit prin urmare *Tismeana*, Rosetti, ILR 464, consideră că oiconimul şi deci şi hidronimul oltenesc este de origine slavă, derivat din v. sl. *tisŭ* „(planta) tisă” cu ajutorul suf. *-jan-*. Rosetti trimite (după Franz Miklosich, *Die Bildung der slavischen Personen - und Ortsnamen*, Heidelberg 1927, 329) la comparaţia cu ucr. *tyśmjanića*. Aceeaşi explicaţie, după Rosetti, o dă *Tismanei* şi Radu Sp. Popescu în *Graiul gorjenilor de lângă munte*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1980, p. 153-154.

Petrovici, SDT 262 încadrează, la rândul său, *Tismana* între toponimele olteneşti de origine slavă care prezintă „trăsături sud-slave răsăritene”, fără să indice exact forma slavă de la care acesta derivă. Trăsătura sud-slavă orientală ar constitui-o tratamentul *e̯a* al sl. *ě*, care după labială tare > *a*: cf. *Malovăț* (< **Mělovĭcĭ*). Presupunem că Petrovici ar fi reconstituit un sl. **Tisŭměna*.

ÚNCĂ, loc. s. Corlate c. Izvoare – Dj. (DTRO VII 45), este explicat ca provenind din apelativul *luncă*, lucru greu de acceptat, din motive fonetice. Pentru etimologie, cf. subst. regional (Banat) *huncă* „movilă, ridicătură” < scr. *humak* gen. *humka*, cu acelaşi sens ca în română. Srb. *humak* este un derivat cu suf. *-ъk* de la *hûm*, gen. *huma* < sl. com. **hъlmъ* de unde şi bg. *hălm* şi rom. *hâlm* (Skok I 694 s.v. *hûm*). Cf. şi numeroasele toponime bănăţene *Hunca* (DTB V 21-22) şi *Humka* (Tomici, *Onomastica* 391).

URDA, numele unei văi din c. Pleşoi, c. Predeşti – Dj, al unui sat aparţinând de comuna Cruşeț – Gj., al unui munte de la Baia de Fier or. Novaci – Gj, al unui pârâu, al unui deal şi al unei părţi de sat Urdari – Gj, ca şi *URDELE*, numele unui munte din Vâlcea şi al altuia din Novaci – Gj, nu pot fi explicate ca provenind din *urdă* al cărui sens principal est de „derivat al laptelui (de oaie) care se obţine prin fierberea zerului gras rămas

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

de la prepararea caşului sau de la alegerea untului" (cum face DTRO VII 53), ci din cel al termenului botanic din compusele: *urda-vacii* „plantă erbacee perenă din familia conciferelor, cu florile albe, mici, dispuse în corimb (*Cardaria draba*), *urda-ţărcii* = flămânzică (*Europhila verna*), *urda-oilor* = bulbuci (*Trollius europaeus*) (DLR, t. XII, partea a 2-a, litera *u*).

URDIŢA, vale s.c. Urdari – Gj. (DTRO VII 53), nu provine din *urdă* + *-iţă*, ci este un diminutiv toponimic din *URDA*[4], pârâu s.c. Urdari.

ÚRMU LUI MAZILU, parte de deal s.c. Brabova – Dj., *URMULÉŢU*, vârf de deal s. Şuşiţa c. Grozeşti – Mh., *URMULÓSU*, pârâu s. Cernădia c. Baia de Fier – Gj., *URMUROÁSA*, deal în hotarul satelor Alexeni şi Măzăroi – Gj (DTRO VII 57), sunt explicate din *urmă* + determ. antrop., respectiv din *urmă* + suf. dim. *-eţ*, *urmă* + *-os*, *urmă* + *-oasa*.

După părerea noastră, la baza numelor de mai sus a stat apel. *urm*[1], s. m. (Bot.) Mojdrean (*Fraxinus ornus*), mojdreanul fiind o varietate a frasinului destul de rară şi căreia i se mai zice şi *urn*. Apelativul a fost înregistrat în revista „Şezătoarea", fiind cunoscut şi la Maidan în Banat, de unde a fost comunicat de Liuba şi provine din lat. *ornus* (DLR s.v.). Desigur că în toponimele *URMULÉŢU* şi *URMULÓSU* s-a pornit de la formele articulate cu articolul enclitic *-(u)l*, iar în *URMUROÁSA* avem a face cu o asimilare *-r-l-* > *-r-r-*: *Urmuloasa* > *Urmuroasa*.

URSĂŢÚI, sat în jud. Gorj, atestat pe o hartă la 1853 (DTRO VII 59), este explicat din *Ursa* + *-ui* cu sensul „vale", făcându-se trimitere la Iordan, *Top. rom.*, p. 94. Iordan, *lucr. cit.*, arată, după G. Weigand, că *-ui*, pe care îl întâlnim la finala atâtor nume româneşti de ape, ar avea aceeaşi însemnare ca turc. (cuman, peceneag) *-uj* „vale, râu". Toponimul gorjean este însă un oiconim, nu un hidronim, apoi, de la *Ursa* + *-ui* nu putea rezulta *Ursăţui*. *Ursăţui* trebuie să fie un derivat diminutival de la *Ursaţi*, sat m. Tg. Jiu (< n. grup *ursaţi* < np. *Ursatu*) + suf. *-ui*, pe care îl găsim în *făgui* (< *fag*), *brădui* (< *brad*) sau în antroponime: *Rădui* (< *Radu*), *Stănui* (< *Stan*), *Nuţui*, *Ţugui*, *Cuţui* şi în suf. compuse: *-uică*, *-uinea*: *Răduică*, *Tănăsuică*, *Răduinea* etc. (DOR LXVI).

URZIŞTE, parte de sat s.c. Hinova – Mh. (DTRO VII 68), este explicat din *urzíşte* „loc cu urzici" (informaţie din anchetă). Evident, ne aflăm în faţa unei etimologii populare însuşită şi de autorii DTRO VII. Dacă autorii vol. VII din DTRO ar fi consultat vol. V 56 din aceeaşi operă, ar fi văzut că toponimul de mai sus a fost notat şi de MDGR unde se făcea specificarea că el este numele unei mahalale din Hinova. Autorii DTRO V indică pentru toponimul notat de MDGR drept etimon apel. *orzişte* însemnând „loc, câmp care este sau a fost semănat cu orz; orzărie" (< *orz* + *-işte*). Acelaşi etimon îl are şi toponimul din DTRO VII, numai că aici avem a face cu închiderea lui *o* neaccentuat la *u*.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

URZOÁICA, loc. s. Voineştii din deal c. Bălăneşti – Gj. (DTRO VII 69) este explicat din np. *Urzoiaca*. Mai probabilă ni se pare etimologia *orzoaică* (cu *o* neaccentuat > *u*, cf. supra *orzişte* > *urzişte*) „specie de orz cu spicul format numai din două rânduri de boabe, mai bogate în amidon decât boabele orzului” (*Hordeum distichum*) (DLR).

ÚZNIŢA, pârâu – Mh., atestat în 1853 pe o hartă rusească şi la 1872 în *Dicţionarul topografic şi statistic al României* al lui Dimitrie Frunzescu, este acelaşi cu *Húşniţa* (*Húşniţa*, *Újniţa*, *Úsniţa*), afluent pe dreapta al Motrului (vezi DTRO III 222-223), rămas fără etimologie şi în DTRO VII 70.

Hidronimul nostru trebuie să fie de origine slavă, probabil un derivat de la *OYCTA*, pl. „gură” (vezi Hans Holm Bielefeldt, *Altslawische Grammatik. Einführung in die slavischen Sprachen*, Halle (Saale), Max Niemeyer Verlag, 1961, p. 294), cu suf. lărgit *-ĭn-ica* > **Ustĭnica* > **Ustnica* > *Usnica*. Pentru grupul consonantic *stn* > *sn*, vezi rom. *pustnic* > *pusnic*, *vârstnic* > *vârsnic*, *crâstnic* > *crâsnic* etc. De la *Usniţa* (prin sonorizarea lui *s* înaintea lui *n*, cf. *lesne* > *lezne*, *plesni* > *plezni*) s-a ajuns la *Úzniţa*.

Formele cu *H-* iniţial se explică prin tendinţa specifică unor graiuri olteneşti de rostire aspirată a unor vocale iniţiale: cf. *hăla*, *haia*, *haripă*, *hirean*, *huliu* „uliu” etc.

HUSNICIÓARA, sat şi comună – Mh., deal şi pârâu, afluent al Husniţei (DTRO III 222), se explică, desigur, din *Husniţa* + suf. diminutival *-ioara*.

În ceea ce priveşte sensul v. sl. *OYSTA* „gură”, „vărsare a unui pârâu”, „confluenţă”, cf. v. sl. **ustьe* „Mündung”, „Engpas” („gura unui râu”, „confluenţă”, „defileu, trecătoare îngustă, cheie”) (Šmilauer, *Příručka* 187), scr. *ušće* „Flußmündung”, v. bg. *ustije* „ostium”, slov. *ùstije*, ceh. *usti* (Schűtz, *Terminologie* 72), pol. *ujście* „idem”. Evoluţie semantică asemănătoare „gură” → „confluenţă” se găseşte şi în alte limbi, cf. germ. *Mund*, *Mündung*; fr. *la bouche* „Mund”, *l'embouchure* „Mündung”; lat. *os*, *oris* „Mund”, *otium* „Mündung”; engl. *mouth* înseamnă atât „Mund”, cât şi „*Mündung*” (vezi Peter Nitsche, *Die geographische Terminologie des Polnischen*, Böhlau Verlag, Köln Graz, 1962, p. 183).

De altfel, entopicele slave *usta, ustie* sunt prezente şi în documentele slavo-române, iar în atestările toponimelor in DTRO ele au fost traduse prin *gură* (vezi Gheorghe Blocan, *Introducere* la DTRO, p. 22).

UTÚREA, pădure tânără s. Jiblea Veche or. Cărbuneşti – Vl (DTRO VII 70), este explicat din np. *Uturea* (cf. np. *Utureanu* – DNFR), iar *UTURÍNU*, baltă s. c. Desa – Dj., din np. *Uturinu*.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

Toponimele de mai sus trebuie puse în legătură cu rom. *uture* s. m. 1. (Învechit) Nume dat unei păsări de noapte; cucuvea (*Athene noctua*); țiuic (*Glaucidium passerinum*); bufniță (*Bubo bubo*); 2. (Prin Oltenia) Viezure (*Meles Meles*). 3. Fig. (Prin vestul Munt. şi Olt.) Om gras, care se mişcă încet. Om bogat, influent; om hrăpăreț, hain (DLR t. XII, partea a 2-a, litera U), considerat cu etimologie necunoscută, dar cu trimitere la alb. *hut*, *ut*.

Apelativul şi toponimele de mai sus au suscitat o întreagă dispută, începând cu Hasdeu, continuând cu Densusianu şi Th. Capidan şi terminând cu Gh. Manciu.

În *Cuvente den bătrâni* (p. 309) (în ediția îngrijită de G. Mihăilă, EDP, 1983, p. 295), Hasdeu arată că „*uture* nu se află în dicționarele noastre şi a pierit, poate, chiar din limbă", dar a lăsat şi el „o urmă topografică în numele lacului *Uturina* din districtul Dolj, cu sufixul *-in*, favorit la olteni în numirile locale şi personale, ca: *Dobrot-in*, *Camed-in*, *Flor-in*, *Tudor-in*, *Robot-ina*, *Marot-in*, *Rod-ina*, *Cioclov-ina*, *Stup-ina*, *Vert-ina* etc.". El este convins că *uture* este de origine „eminamente tracică" şi că el nu se găseşte nicăieri în afară de „teritoriul de la Carpați până în Epir". Savantul român îl pune pe *uture* (chat-huant, chouette, noctua) în legătură cu srb. *utina* „chouette" şi cu bulg. *utva* „chouette", care însă nu pot deriva una din alta. Cuvintele de mai sus, proprii românilor, bulgarilor şi sârbilor sunt înrudite cu unul albanez: *ut* „guffo, ucello notturno dirapina" care reprezintă şi „forma cea mai simplă" (adică nederivată – n.n. V. F.). Ba mai mult, îl putem descoperi şi în vechile nume tracice: *Uti*dava în Dacia şi oraşul *Utus* (Tabula Pentingeriana) sau *O¯tws* (la Procopius) lângă râul cu acelaşi nume în Moesia.

Continuând, Hasdeu arată că la albanezi *ut* se mai păstrează numai într-un singur dialect, de aceea el nu este cunoscut de Hahn şi nu este menționat nici de Stier în excelentul său studiu despre nomenclatura zoologică albaneză. (Cuvântul albanez a fost notat de Rossi.) Situația precară a cuvântului în toate limbile balcanice (srb. *utina* şi bulg. *utva* sunt foarte rare, de abia mai păstrându-se ici colo ca arhaisme poetice) poate constitui un specimen pentru felul cum, treptat, dispar elementele lingvistice autohtone din graiurile balcanice. După Hasdeu, rom. *uture* presupune o formă albaneză *utulă*, întocmai ca rom. *viezure* = alb. *viedzulă* sau ca rom. *sâmbure* = alb. *sumbulă* „boabă" şi se întreabă: „O asemenea formă nu se găseşte oare în vreun dialect albanez?"

Densusianu ILR II 342 consideră că *uture* „bufniță" (înregistrat în *Pravila Sfinților Apostoli*, publicată de I. Bianu în *Texte de limbă din secolul al XVI-lea*, II, Bucureşti, 1925, p. 4-5 în contextul: *cine mănâncă carne... de corni sau de* **uture**) este un derivat din alb. *ut*. După o informație a fostului lector. univ. Gheorghe Manciu (care l-a avut profesor

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

pe Densusianu la Universitatea din Bucureşti), *uture* era trecut de lingvistul bucureştean în categoria „cuvintelor sihastre", titlu pe care îl avea şi un curs ţinut de Densusianu în anul universitar 1934-1935: *Cuvinte sihastre* (vezi Bibliografia operei lui Densusianu în Marin Bucur, *Ovid Densusianu*, Bucureşti, Editura Tineretului, 1967, p. 316).

Th. Capidan (*Raporturile albano-române*, DR, II, p. 534) menţionează adj. arom. *hut*, *-ă* cu sensurile „nebun, prost, idiot, neghiob" şi derivatele *huţami* s.f. „prostie, neghiobie, nebunie", *huţiľă* s.f. „idem", *huţăscu* vb. IV „înnebunesc, mă prostesc", pe care îl pune în legătură cu dr. *uture* (şi cu toponimele *Huture*, *Utura*) cu înţelesul propriu de „chat-huant, chouette". Cuvântul arom. provine din alb. *hut* „Eule" (G. Meyer EWA 460), „dumm, verwirrt" (Weigand, Alb. Wb.).

În arom. a fost înregistrat şi s. f. *hută* „şoim, vultur" în *Codicele Dimonie*, pe care Capidan îl derivă din alb. *hutɛ* (la Hahn) cu sensul germ. „Weihe, Taubenstösser" „gaie, uligaie, erete", „şoim, uliu" (G. Meyer EWA 460).

Gh. Manciu, *Le mot* **huture** (comunicare în şedinţa din 23 mai 1967 a SRLR, publicat în „Bulletin de la Société Roumaine de Linguistique Roumaine" (SRLR), IV, Bucharest, 1967, p. 53), după ce arată că *huture* este semnalat în Oltenia în expr. *huturele dracului*, însemnând „avid, rapace", fiind înrudit cu vb. *hutupi* „a mânca cu lăcomie" şi cu subst. *hutupeală* „lăcomie" (răspândit prin Transilvania de nord şi Bihor sau în texte folclorice din Maramureş; este cunoscut prin Banat în expr. *să te ia huturea* „să te ia dracul"), precizează că se păstrează astăzi în toponimele *Hutura* şi *Hutureanca*).

Prin urmare, top. oltenesc *UTURE* provine din apel. *uture*.

VINOGRÁD, deal, s.c. Ilovăţ – Mh. (DTRO VII 273), este explicat în felul următor: cf. rus. *vinograd* „învălmăşeală mare" sau np. *Vinograd*, cf. *Vinogravschi* (DNFR). Bineînţeles că toponimul nostru nu are nimic a face cu rus. *vinograd*, care, pe lângă sensul figurat de „învălmăşeală mare", îl are şi pe cel de „vinegretă", „sos rece preparat din oţet, ulei, sare, piper, (pătrunjel uscat)", dar şi de „trăsurică cu două roţi, acoperită, care era trasă de un om" (< rus. *vinograd* – MDA), ci este un nume de loc sârbesc provenit din apel. sârbesc *vinograd* „vie" (vezi şi Tomici, *Onomastica* 483-484).

VÓDNICU, cătun c. Coţofenii de Jos – Dj (DTRO VII 285-286), este pus în legătură cu *voditi* „a îndruma", fără să se menţioneze că *voditi* este un cuvânt slav. Toponimul doljean este de origine slavă, un derivat cu suf. *-ĭn-ikŭ* de la *voda* „apă", pe care îl întâlnim şi în Rusia (*Vodnik*), în Cehia (*Vodník*), în Polonia (*Wodnik*), în Lusacia (*Wodnik*), la caraşoveni, în România (oiconim *Vodnic*), în Bulgaria (cu articol *Vodnika*) (vezi Udolph, *Studien* 303). Toponimul nostru este probabil de origine sârbească

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

şi pare a proveni de la srb. dial. *vodnik* „teren apos” < *voda* „apă” + suf. *-nik* (Tomici, *Onomastica* 485), cf. şi toponimul caraşovean *Vodnic*, care sub administraţia maghiară se chema *Vizes* (< magh. *viz* „apă” + suf. adj. *-(e)s*); cf. şi apel. *wodnik*, *wodník* „Wasserbehälter, Wassergraben” (Udolph, *Studien* 303).

VÓDNIA, sat – Dj., atestat la 1777 (DTRO VII 285). Pentru etimologie se spune: cf. *VODA*, iar la *VODA* (DTRO VII 285) citim: „Loc. – Dj., atestat la 1864”. În ceea ce priveşte etimologia, se specifică: np. bg. *Voda* (Zaimov 54).

Toponimul nostru este înrudit cu altele de origine slavă derivate de la sl. *voda* „apă” cu suf. adj. *-ĭnŭ*, fem. *-ĭna*: cf. *Wodna* (de mai multe ori în Polonia şi în Lusacia), *Vodna* în toponimia sud-slavă, *Vodńa* (în fosta Cehoslovacie) (Udolph, *Studien* 303-304).

ABREVIERI

adj. = adjectiv
alb. = albanez
apel. = apelativ
arom. = aromân(ă)
art. = articol
Ac. = acuzativ
bg. = bulgar, bulgăresc
c. = comună
ceh. = cehă
com. = comună
cf. = confer
col. = colectiv
dim. [in.] = diminutiv
Dj. = Dolj
f. = feminin
fem. = feminin
germ. = germană
gr. = greacă
Gj. = Gorj
indoeur. = indoeuropeană
jud. = judeţ
lat. = latină
m. = municipiu
maced. = macedoneană
magh. = maghiară
masc. = masculin
Mh. = Mehedinţi
n. = neutru
nb. = nume bărbătesc
np. = nume de persoană
n. fam. = nume de familie
n. grup. = nume de grup
op. cit. = opera citată
or. = oraş
Ot. = Olt
p. = pagină
pl. = plural
pol. = polonez
reg. = regional
rom. = românesc
rus. = rusă
s. = sat
sb. sau srb. = sârbă, sârbesc
sl. = slavă
sl. com. = slav comun
slov. = sloven(ă)
slovac. = slovacă
suf. = sufix
subst. = substantiv
s.v. = sub voce
ş.u. = şi următoarele
t. = tom
tc. = turcă
top. = toponim(ic)
TUT = Tipografia Universităţii din Timişoara
ucr. = ucrainean(ă)
ung. = unguresc

BDD-A6419 © 2008 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

v. = vezi
v. sl. = vechi slav
Vl. = județul Vâlcea

SIGLE ŞI ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

ALR s.n. = *Atlasul lingvistic român*, serie nouă.
AUT = „Analele Universității din Timişoara”. Seria ştiințe filologice, I, 1963 ş.u.
Bezlaj I-II = France Bezlaj, *Slovenska vodna imena*, I, Ljubliana, 1956; II, 1961.
Densusianu, ILR = Ovid Densusianu, *Istoria limbii române*, I-II, Bucureşti, Editura Ştiințifică, 1961 (ediție îngrijită de J. Byck).
DELR = Gheorghe Bolocan, Elena Şodolescu-Silvestru, *Dicționarul entopic al limbii române* (I), SCO I, 1995, p. 67-101; [II], SCO, 1996, p. 179-239.
DLR = Academia Română, *Dicționarul limbii române*, serie nouă, Bucureşti, EA, 1965 ş.u.
DR = „Dacoromania”, Cluj, I, 1920-1921 ş.u.
DTB = Vasile Frățilă, Viorica Goicu, Rodica Sufleţel, *Dicționarul toponimic al Banatului*, I-VII, A-O, Timişoara, 1984-1994.
Duridanov, *Vardar* = Ivan Duridanov, *Die Hydronymie des Vardarsystems als Geschichtsquelle*, Kőln-Wien, Bőhlau Verlag, 1975.
DOR = N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, Bucureşti, EA, 1963.
EA = Editura Academiei.
Frățilă, STD = Vasile Frățilă, *Studii de toponimie şi dialectologie*, Timişoara, Editura Excelsior Art, 2002.
Gămulescu, *Elemente* = Dorin Gămulescu, *Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân*, Bucureşti – Pančevo, EA, 1974.
Iordan, DNFR = Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie româneşti*, Bucureşti, EŞE, 1983.
Iordan, *Top. rom.*= Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, Bucureşti, EA, 1963.
Loşonți, Dumitru, Vlad, Sabin, *Tezaurul toponimic al României. Transilvania (TTRT). Valea Hăşdății*, Bucureşti, EA, 2006.
MDA = *Micul dicționar academic*, I-IV, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2001-2003.
MDGR = *Marele dicționar geografic al României*, I-IV, Bucureşti, 1898-1902.
Meyer, EWA = Gustav Meyer, *Etymologisches Wörterbuch der albanesischen Sprache*, Strassburg, 1891.
Pascu, *Sufixele* = George Pascu, *Sufixele româneşti*, Bucureşti, 1916.
Puşcariu, *Limba română. II* = Sextil Puşcariu, *Limba română. II. Rostirea*, Bucureşti, EA, 1994 (ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, Studiu introductiv de Andrei Avram).
Petrovici, SDT = Emil Petrovici, *Studii de dialectologie şi toponimie*, Bucureşti, EA, 1970 (volum îngrijit de I. Pătruț, Bela Kelemen, I. Mării).
RS = „Romanoslavica”, Bucureşti, I, 1958 ş.u.
Schütz, *Terminologie* = Joseph Schütz, *Die geographische Terminologie des Serbokroatischen*, Berlin, Akademie Verlag, 1957.

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)

SCL = „Studii şi cercetări lingvistice”, Bucureşti, I, 1959 ş.u.
SCO = „Studii şi cercetări de onomastică”, I, Craiova, 1995 ş.u.
Skok = Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, t. I-III, Zagreb, 1971-1973.
Šmilauer, *Přiručka* = Vladimir Šmilauer, *Přiručka slovanske toponomastiky. Handbuch der slawischen Toponomastik*, Praga, 1970.
Šmilauer, *Vodopis* = Vladimir Šmilauer, *Vodopis starého Slovenska*, Práce učené společnosti Šafařikovy v Bratislavě 9, Praha – Bratislava, 1932.
Rosetti, ILR = Alexandru Rosetti, *Istoria limbii române. I. De la origini până în secolul al XVII-lea*, ediția a doua revăzută şi adăugită, Bucureşti, EŞE, 1978.
Tomici, *Onomastica* = Mile Tomici, *Onomastica sârbilor şi a croaților din România*, Bucureşti, EA, 2006.
Udolph, *Studien* = Jürgen Udolph, *Studien zu slavischen Gewässernamen und Gewässerbezeichnungen*, Heidelberg, Carl Winter Universitätsverlag, 1979.
Weigand, *Alb. Wb.* = Gustav Weigand, *Albanesisch-deutsches und deutsch-albanesisches Wörterbuch*, Leipzig, J. A. Barth, 1914.

NOTES DE TOPONYMIE EN MARGE DU *DICȚIONARUL TOPONIMIC AL ROMÂNIEI. OLTENIA (DTRO) (DICTIONNAIRE TOPONYMIQUE DE LA ROUMANIE. L'OLTENIE), VOL. VI (S-Ț), VOL. VII (U-Z)*

(Résumé)

La parution du VI-ème et VII-ème volumes du *Dictionnaire toponymique de la Roumanie. Oltenie (Dicționarul toponimic al României. Oltenia* (DTRO)), ouvrage fondamentale de l'onomastique roumaine contemporaine, réalisé sous la coordination du feu agrégé dr. Gheorghe Bolocan par des larges collectifs des chercheurs de L' Institut de Linguistique de Bucarest et par des professeurs de la Faculté des Lettres, Le Laboratoire de Recherches Onomastiques de Craiova, paru aux Éditions Universitaria de Craiova, 2006 et 2007, a donné à l' auteur la possibilité de proposer des étymologies différentes par rapport à celles indiquées par les auteurs du DTRO VI (S-Ț) et DTRO VII (U-Z).

BDD-A6419 © 2008 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:50:01 UTC)